

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2026. № 5.
ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.5.208>

УДК 330.341.1

*А. Б. Почтовюк,
д. е. н., професор, професор кафедри економіки,
Кременчуцький національний університет імені Михайла
Остроградського
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7862-9659>*

*І. В. Подшивалов,
аспірант кафедри економіки,
Кременчуцький національний університет імені Михайла
Остроградського
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-8752-4470>*

ПОТЕНЦІАЛ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА, СТРУКТУРА, ФОРМУВАННЯ

*A. Pochtovyuk,
Doctor of Economics Science, Professor, Professor of the Department of
Economics, Kremenichuk Mykhailo Ostrohradskiy National University
I. Podshyvalov,
Postgraduate student of the Department of Economics,
Kremenichuk Mykhailo Ostrohradskiy National University*

POTENTIAL OF AN INDUSTRIAL ENTERPRISE: ESSENTIAL CHARACTERISTICS, STRUCTURE, FORMATION

Стаття присвячена теоретичному дослідженню ключових сутнісних характеристик потенціалу промислового підприємства: його дефініції, ідентифікації загальних і специфічних рис, класифікації, аналізу структурної будови, визначенню факторів формування. Актуальність теми зумовлена нагальною потребою вітчизняних промислових підприємств до адаптації своєї діяльності та розвитку в умовах стрімких змін зовнішнього середовища та специфічних воєнних ризиків.

Метою статті є дослідження теоретико-методичних засад формування потенціалу промислового підприємства. Для досягнення зазначеної мети було виконано наступне: узагальнено основні підходи до визначення категорії «потенціал підприємства»; систематизовано види потенціалу промислового підприємства за низкою класифікаційних ознак; проаналізовано загальні ознаки потенціалу підприємства та виокремлено специфічні властивості притаманні потенціалу промислового підприємства; визначено структурно-функціональні складові потенціалу та охарактеризовано ключові фактори впливу на його формування.

У ході дослідження були використані такі методи і прийоми: аналіз (структурно-функціональний та визначення динамічного складу), синтез, метод наукової абстракції, узагальнення і систематизація. Теоретико-методологічне обґрунтування результатів дослідження здійснено на основі аналізу наукових джерел.

За результатами дослідження було зроблено наступні висновки: потенціал промислового підприємства характеризує його результативність у ключових сферах діяльності і визначається ресурсами та резервами, можливістю і здатністю досягати визначених цілей; в межах кожного підходу до визначення потенціалу приділяється увага тому чи іншому його аспекту (ресурси, структура, результативність, перспективи, системні ознаки); з огляду на комплексний характер потенціалу промислового підприємства йому притаманний ряд загальних і специфічних ознак; комплексний аналіз структурно-функціональних елементів потенціалу надає

зможу визначити фактичний стан і перспективи в окремій сфері діяльності підприємства; низка екзогенних та ендогенних чинників має опосередкований та прямий вплив на формування потенціалу промислового підприємства.

The research article is devoted to a theoretical study of the key essential characteristics of an industrial enterprise's potential: its definition, the identification of general and specific characteristics, its classification, an analysis of its structural composition, and the identification of the factors influencing its formation. The relevance of the topic caused by the need for domestic industrial enterprises to adapt their activities and development in the face of rapid changes in the external environment and specific military risks.

The aim of the article is to investigate the theoretical and methodological foundations of the formation of an industrial enterprise's potential. To achieve it, the following was carried out: the main approaches to defining the category of 'enterprise potential' were summarised; the types of potential of an industrial enterprise were systematised in accordance with a number of classification criteria; analysed the general characteristics of enterprise potential and identified the specific features associated with the potential of an industrial enterprise; identified the structural and functional components of potential and described the key factors influencing its formation.

The following methods and research techniques were used in the study: analysis (structural-functional and determination of dynamic composition), synthesis, the method of scientific abstraction, generalisation and systematisation. The theoretical and methodological justification of the research results was conducted on the basis of scientific literature review.

As a result of the study the following conclusions were drawn: the potential of an industrial enterprise is characterised by its performance in key areas of activity and is determined by its resources and reserves, as well as its capacity and ability to achieve defined objectives; within each approach to the potential determination, attention is paid to particular aspect (resources, structure,

performance, prospects, systemic characteristics); given the complex nature of an industrial enterprise's potential, it possesses a number of general and specific characteristics; a comprehensive analysis of the structural and functional elements of potential makes it possible to determine the actual state and prospects in a specific area of the enterprise's activity; a number of exogenous and endogenous factors have an indirect or direct impact on the formation of an industrial enterprise's potential.

Ключові слова: *потенціал промислового підприємства, структурно-функціональні складові потенціалу підприємства, загальні і специфічні властивості потенціалу промислового підприємства, фактори формування потенціалу промислового підприємства.*

Keywords: *potential of an industrial enterprise, structural and functional components of an enterprise's, general and specific characteristics of the potential of an industrial enterprise, factors of formation of the potential of an industrial enterprise.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах динамічних змін економічного і політичного середовища, євроінтеграційних процесів та впливу специфічних воєнних ризиків вітчизняні промислові підприємства постають перед необхідністю забезпечення безперервності поточної діяльності та розвитку. Однією із ключових характеристик, яка свідчить про можливість і здатність підприємства до ефективної діяльності та органічного розвитку, є його потенціал, оскільки він включає в себе як наявні ресурси, сформовані у минулому, так і потенційні можливості, які можуть бути використані за тих чи інших умов зовнішнього середовища. Відповідно, комплексний аналіз потенціалу промислового підприємства дозволяє здійснити оцінку фактичних ресурсів та резервів, ступеня ефективності їхнього використання, наявних та прихованих можливостей, які можуть бути

реалізовані для досягнення цілей підприємства і на основі цього сформувати стратегію та план діяльності підприємства.

Для проведення такого аналізу необхідним є розуміння сутності потенціалу промислового підприємства, його структурної будови, різновидів, загальних рис і характерних властивостей, притаманних промислому виробництву, а також факторів внутрішнього і зовнішнього середовища, які впливають на процес його формування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню визначення потенціалу підприємства відповідно до низки підходів присвячені праці наступних дослідників і фахівців: Алієва Р.А [10], Балацького О.Ф. [2], Богми О.С. [9], Дончак Л.Г. [4], Красноручького О.О. [14], Савченко Т.В. [8], Шеремета О.О. [3]. Проблеми систематизації і класифікації потенціалу підприємства досліджувалися наступними науковцями: Ажман І.А. [21], Гусаковська Т.О. [17], Касьянова Н.В. [15], Пасько М.І. [16], Полінкевич О.М. [19], Сабадирьова А.Л. [20], Федонін О.С. [18]. У працях Гончар О.І. [23], Завори О.М. [22], Маршук Л.М. [24] було визначено загальні характерні риси (властивості) потенціалу підприємства. Питанням структурно-функціональної будови потенціалу підприємства, а також окремим його складовим були присвячені дослідження Вініченка І.І. [33], Водолажської Т.О. [32], Гнатківського Б.М. [31], Квасницької Р.С. [26], Теліженка О.М. [2], Труніної І.М. [12], Рзаєва Г.І. [27], Єпіфанової І.Ю. [36]. Чинники впливу на формування потенціалу підприємства були проаналізовані у працях Гришко Н.Є. [41], Круша П.В. [36], Маслак О.І. [39], Прохорової В.В. [40]. Незважаючи на значний обсяг досліджень, присвячених окремим теоретико-методологічним аспектам сутності і процесу формування потенціалу підприємства, отримані результати потребують узагальнення, систематизації та врахування специфічних рис і факторів притаманних потенціалу саме промислового підприємства.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Враховуючи сучасний рівень досліджень вищенаведених аспектів потенціалу

підприємства, метою дослідження є аналіз теоретико-методичних засад формування потенціалу промислового підприємства. Відповідно до зазначеної мети було визначено наступні завдання: узагальнення основних підходів до визначення потенціалу підприємства; систематизація видів потенціалу промислового підприємства за низкою класифікаційних ознак; аналіз загальних рис потенціалу підприємства та специфічних властивостей, притаманних потенціалу підприємств промислових галузей; визначення структурно-функціональних складових потенціалу та ідентифікація ключових факторів впливу на його формування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Потенціал як категорія економічної науки узагальнено характеризує здатність або можливість економічного суб'єкта досягати визначених цілей із використанням наявних ресурсів і резервів в умовах впливу низки факторів зовнішнього середовища. Відтак, аналогічно до рівня предмета економічної науки в цілому (мега-, макро-, мезо- і мікрорівня), визначають відповідні рівні прояву потенціалу: глобальний/транснаціональний потенціал світової економіки (транснаціональний рівень), економічний потенціал країни (макроекономічний рівень), економічний потенціал регіону або галузі (мезоекономічний рівень), економічний потенціал підприємства (мікроекономічний рівень) [1; 2, с. 95]. Проте, виокремлення зазначених рівнів прояву потенціалу є радше необхідною абстракцією для можливості сфокусуватися на дослідженні тих чи інших аспектів, оскільки в дійсності потенціал окремих підприємств, галузей та національної економіки є тісно пов'язаними через взаємозалежність і взаємний вплив. У межах даного дослідження більш детально буде розглянуто потенціал на мікроекономічному рівні.

Потенціал підприємства є багатогранною категорією з огляду на саму сутність підприємства, як складної відкритої системи, яка характеризується комплексністю зав'язків між внутрішніми складовими та зовнішнім середовищем. Відтак, для інтерпретації сутності даного поняття науковці і

фахівці застосовують низку підходів, акцентуючи увагу на тих чи інших аспектах діяльності підприємства. Зокрема, дослідники зосереджують свою увагу на наступному: наявних ресурсах та резервах підприємства, їхніх властивостях та можливості ефективного використання в умовах динамічного зовнішнього середовища (ресурсний підхід) [3]; основних напрямках діяльності підприємства та його структурних складових, які виконують відповідні функції (функціональний підхід); досягненні мети і цілей підприємства, ступені ефективності та результативності його діяльності (результативний підхід); потенціалі, як підсистемі підприємства із врахуванням усіх характерних ознак системи (системний підхід); здатності і можливості підприємства до продовження діяльності і розвитку (перспективний підхід); врахуванні складності зав'язків між складовими потенціалу, його динаміки (комплексний підхід). Стисло характеристику зазначених підходів наведено в таблиці 1.

Таблиця 1. Узагальнена характеристика підходів до визначення поняття «потенціал підприємства»

Підхід	Відправна точка	Стисла характеристика сутності підходу
Ресурсний	Ресурси підприємства	Основа потенціалу – сукупність ресурсів та взаємозв'язків між ними, які фактично використовуються або можуть бути залучені для здійснення діяльності. Потенціал визначається якісними та кількісними характеристиками ресурсів, їхньою комбінацією та взаємозв'язками і ступенем залученості у діяльність підприємства.
Функціональний (структурний)	Напрями діяльності і функції підприємства	Потенціал підприємства визначається через виконання ним своїх функцій в межах напрямків діяльності (вивчення ринку, інноваційна, виробнича, комерційна, економічна, соціальна діяльність та ін.) і представлений сукупністю структурних елементів, які виконують відповідні функції. Структура потенціалу підприємства може визначатися на основі його організаційної структури.

Продовження таблиці 1.

Підхід	Відправна точка	Стисла характеристика сутності підходу
Результативний (цільовий)	Мета, цілі та очікувані результати	Потенціал підприємства характеризується досягненням поставленої мети, визначених цілей, забезпеченням отримання відповідного результату у ході здійснення господарської діяльності.
Системний	Аналіз потенціалу підприємства як системи	Потенціал підприємства розглядається як частина системи підприємства (підсистема), яка характеризується відповідними ознаками: складність та цілісність, ієрархічність і структурованість, можливість виділення окремих елементів, зв'язок між складовими системи та із зовнішнім середовищем.
Перспективний	Можливості, здатності підприємства	Економічний потенціал базується на реалізованих і нереалізованих можливостях та здатності підприємства продовжувати свою діяльність (визначати, формувати і максимально задовольняти потреби споживачів).
Комплексний (інтегрований)	Багатоаспектність, динамічність, множинність взаємозв'язків складових потенціалу	Економічний потенціал розглядається як узагальнена складна, динамічна, інтегрована і взаємопов'язана сукупність ресурсів, можливостей, здатностей, які використовуються для досягнення цілей підприємства

Джерело: розроблено авторами на основі [2, с. 89; 4; 5; 6; 7, с. 9–11; 8; 9; 10; 11; 12; 13]

Враховуючи низку підходів до визначення економічного потенціалу підприємства і зважаючи на відсутність єдиної його дефініції у фахових джерелах, можна стверджувати, що серед основних сутнісних характеристик виокремлюють: ресурси підприємства – базова складова формування потенціалу; здатності підприємства використовувати ресурси – іманентні (внутрішні) властивості підприємства; можливості – внутрішні і зовнішні умови реалізації здатностей [14]. Відповідно до наведеного узагальнення варто зазначити, що потенціал промислового підприємства є своєрідним інтегральним показником, який уособлює ефективність його діяльності та рівень розвитку у таких сферах, як: природничо-екологічна (природно-кліматичні умови, використання природних ресурсів, вплив результатів діяльності на навколишнє середовище), соціальна (трудові ресурси, управління та організація, вплив на стейкхолдерів), технологічна (розвиток

науки, технологій, виробничої бази), економічна (ефективність діяльності, вплив ринкової кон'юнктури).

З огляду на комплексний характер потенціалу промислового підприємства важливо розглянути його види, залежно від класифікаційних ознак, які надають можливість проаналізувати його сутність з різних точок зору (таблиця 2).

Таблиця 2. Узагальнена класифікація потенціалу промислового підприємства

№	Класифікаційна ознака	Види потенціалу
1	Залежно від ступеня впливу потенціалу підприємства на його діяльність і розвиток виокремлюють	• базовий потенціал – забезпечує можливість підприємства досягати визначених цілей на даному етапі розвитку; • прихований потенціал – представлений резервами і можливостями, які не повністю або частково використовуються підприємством на даний момент, проте можуть бути використані у майбутньому; • збитковий потенціал – виражений у формі нераціонального, неефективного використання ресурсів і можливостей підприємства.
2	За ступенем розвитком у часі і мірою реалізації	• накопичений потенціал – характеризує потенціал підприємства, сформований внаслідок минулих дій; переважно характеризується обсягом накопичених ресурсів, резервів, знань, технологій і досвіду; • поточний (фактичний) потенціал – представлений можливостями і здатністю підприємства ефективно використовувати накопичений потенціал за конкретних умов, сформованих на даний момент часу; • стратегічний (перспективний) потенціал – визначає можливість підприємства досягати майбутніх цілей і здатність до поступового розвитку.
3	За спектром врахованих можливостей	• внутрішній – характеризує наявні ресурси підприємства, його здатності, можливості та компетенції управлінського персоналу; • зовнішній – представлений можливостями підприємства, сформованими за рахунок впливу факторів зовнішнього середовища.

Продовження таблиці 2.

№	Класифікаційна ознака	Види потенціалу
4	За ступенем залучення у діяльність підприємства	• активний – представлений потенціалом, який безпосередньо використовується підприємством у ході господарської діяльності для досягнення визначених цілей; • пасивний – характеризує ресурси, резерви, можливості і здатності, які безпосередньо не використовуються підприємством.
5	За функціональною ознакою	• ринковий; • виробничий; • трудовий (кадровий); • організаційно-управлінський; • інноваційний; • науково-технічний; • інвестиційний; • фінансовий; • інформаційний; • інфраструктурний (логістичний). Більш детальна характеристика наведена видів потенціалу наведена у таблиці 5.

Джерело: розроблено авторами на основі [15, с. 10; 16, с. 205–206; 17; 18, с.20; 19, с.21;

20, с. 45; 21]

Незважаючи на ряд підходів до визначення потенціалу промислового підприємства і різноманіття його видів, можна виокремити низку ключових властивостей (характеристик), заснованих на уявленні потенціалу підприємства, як його підсистеми. Стисла характеристика властивостей потенціалу підприємства наведена у таблиці 3.

Таблиця 3. Узагальнена характеристика загальних ознак потенціалу підприємства

№	Властивість	Коротка характеристика
1	Комплексність (поліструктурність)	Потенціал підприємства є поліструктурним, оскільки поєднує в собі низку складових, представлених у вигляді наявних ресурсів, прихованих резервів, здатностей і можливостей підприємства.
2	Ієрархічність	Структурні елементи потенціалу підприємства перебувають у підпорядкуванні більших систем чи підсистем підприємства, регіону, країни.
3	Інтегрованість і синергічність	Усі складові потенціалу підприємства не можуть функціонувати відособлено одна від одної, вони перебувають у постійному взаємозв'язку з іншими його елементами та зазнають прямого і непрямого впливу факторів зовнішнього середовища. Така взаємодія передбачає формування нових і посилення вже існуючих властивостей потенціалу, які не є притаманними окремо взятим його елементам.
4	Цілеспрямованість	Формування, використання і розвиток потенціалу має визначену мету – досягнення мети і цілей діяльності підприємства шляхом реалізації його стратегії і виконання конкретних завдань відповідно до визначеного плану.
5	Динамічність (здатність до розвитку і самовідтворення)	Потенціал підприємства не є сталою величиною, оскільки перебуває під постійним впливом низки зовнішніх та внутрішніх факторів, що змінюють його якісні та кількісні характеристики.
6	Адаптивність	У відповідь на зміну внутрішніх та зовнішніх умов діяльності підприємства потенціал зазнає змін через перерозподіл ресурсів і резервів, що здійснюється на основі безперервної взаємодії його елементів.
7	Часткова взаємозамінність	Здатність складових потенціалу до часткового виконання функцій інших складових за рахунок перерозподілу ресурсів.
8	Пропорційність	У довгостроковій перспективі співвідношення складових потенціалу має прямувати до оптимального значення для забезпечення виконання визначених задач і досягнення цілей.
9	Обмеженість	Рівень потенціалу підприємства у певний момент часу є обмежений ресурсами і резервами, наявними, або такими, що потенційно можуть бути використані.

Джерело: розроблено авторами на основі [9; 11; 15, с.23–25, 30–31; 19, с. 19; 22; 23; 24;]

Визначальною ознакою промислового підприємства є особливість виробничого процесу, яка полягає у переробці (зміні фізичних і хімічних властивостей) предметів праці для виготовлення нової продукції чи надання послуг, а також обробці продукції (збереженні існуючих властивостей, надання нових властивостей або запобігання шкідливому впливу) [25].

Відповідно, зазначена особливість має безпосередній вплив на потенціал промислового підприємства (узагальнення наведено у таблиці 4).

Таблиця 4. Узагальнена характеристика специфічних ознак потенціалу промислового підприємства

№	Аспект діяльності	Характерна риса	Вплив на складову потенціалу
1	Продукція	Продукція або послуги промислового виробництва переважно є капітало- і матеріаломісткими, оскільки технологічний процес є складним і передбачає наявність значного обсягу засобів і предметів праці.	Ресурсна і техніко-технологічна складова.
2	Виробничий процес	Наявність відповідної виробничої бази та виробничо-технічна єдність підприємства є визначальним чинником виробничого процесу, особливо за умов масового і серійного виробництва.	Виробнича складова.
3	Інновації і технології	Складність і масштабність виробничого процесу посилюють потребу підприємства у проведенні наукових досліджень, інноваційних розробок задля досягнення технологічних конкурентних переваг та економічної ефективності.	Інноваційна і техніко-технологічна складова.
4	Кон'юнктура ринку	Наявність великих підприємств у галузях промисловості, високі вхідні бар'єри, зарегульованість ринку можуть впливати на формування ринкових структур із низьким ступенем конкуренції (олігополії і монополії). Залежно від основних споживачів продукції (ринок B2B чи B2C), підприємство має здійснювати маркетингову діяльність (промисловий чи споживчий маркетинг) і враховувати ступінь залежності від поведінки інших учасників ринку.	Ринкова, маркетингова.
5	Фінансування	Капітало- та матеріаломісткість виробництва і значна потреба у сучасних технологіях та інноваціях передбачають пошук додаткових джерел фінансування для здійснення необхідних інвестицій.	Інвестиційна і фінансова складова.
6	Кадрове забезпечення	Масове і технологічно складне виробництво передбачає наявність значної чисельності висококваліфікованого виробничого і адміністративного персоналу.	Трудова і управлінсько-організаційна складова.
7	Географічне розташування	Промислове виробництво передбачає відносно близьке розташування від основних джерел сировини, енергоносіїв і покупців, логістичних і промислових вузлів.	Ресурсна, логістична, інфраструктурна складова.

Джерело: розроблено авторами на основі [7; с. 9–11; 15, с.19–23]

З огляду на комплексний характер потенціалу промислового підприємства і наявність характерних рис, доцільно детально проаналізувати його елементи. Так, серед структурних складових потенціалу підприємства важливо виокремити дві ключові групи залежно від їхньої форми виявлення. Об'єктивні складові представлені ресурсами в уречевленій (реальній) і особовій формі, які безпосередньо використовуються, або можуть бути використані підприємством; такі складові використовуються і відтворюються у процесі його діяльності і представлені переважно виробничим, інноваційним, інвестиційним, фінансовим потенціалом. У свою чергу, суб'єктивні складові мають суспільну форму виявлення, представлені переважно здатностями і можливостями працівників і керівництва до ефективного використання об'єктивних складових та умовами зовнішнього середовища; дані складові потенціалу безпосередньо не використовуються підприємством у власній діяльності, а більше представлені сукупністю необхідних умов для використання об'єктивних складових. До таких складових належить управлінський потенціал, науково-технічний, ринковий. Взаємодія обох груп складових відбувається внаслідок безпосереднього або опосередкованого впливу суб'єктивних складових на об'єктивні [2, с. 92; 26; 27; 28]. Так, у межах структурно-функціонального підходу до визначення потенціалу за виокремлюють низку складових потенціалу промислового підприємства (стисла характеристика наведена у таблиці 5).

Таблиця 5. Узагальнена характеристика структурно-функціональних складових потенціалу промислового підприємства

Структурно-функціональна складова	Коротка характеристика
Ринкова (маркетингова)	Характеризує спроможність підприємства забезпечувати його стійке положення на ринку в умовах конкуренції та впливу низки зовнішніх факторів шляхом: вивчення ринку; здійснення впливу на ключових суб'єктів для формування попиту і створення конкурентних переваг; адаптації цінової, товарної і збутової політик відповідно до поточної ситуації і визначеної стратегії; забезпечення ефективної комунікації зі споживачами та іншими учасниками; формування відповідної стратегії.
Виробнича	Визначає можливості підприємства для випуску оптимального обсягу продукції шляхом використання у виробничому процесі обмежених ресурсів (в тому числі й резервів), техніки і технологій. Він поєднує у собі потенціали основного і оборотного капіталу, нематеріальних активів і основного персоналу.
Трудова (кадрова)	Представлена потенційними і фактичними фізичними та інтелектуальними можливостями, компетенціями, здібностями, знаннями і навичками працівників, які застосовуються ними у трудовій діяльності на підприємстві. Низка факторів впливає на формування і використання трудової складової потенціалу, зокрема такі, як соціальні, культурні, освітні, демографічні, біологічні, економічні, природні та екологічні.
Організаційно-управлінська	Характеризує здатність системи менеджменту підприємства забезпечувати діяльність підприємства, внаслідок управління іншими складовими потенціалу підприємства, шляхом виконання таких функцій, як планування, організація, координація, мотивація і контролю. Організаційно-управлінська складова визначається управлінськими компетенціями і навичками менеджменту та організаційною структурою підприємства.
Інноваційна	Визначається спроможністю підприємства створювати, освоювати і адаптувати нові знання та забезпечувати їхню комерціалізацію на основі низки необхідних ресурсів (в першу чергу інтелектуальних, наукових і технологічних) із відповідним інфраструктурним забезпеченням.
Фінансово-економічна	Представлена співвідношенням наявних фінансових та економічних ресурсів та можливостями використання резервів для забезпечення господарської діяльності і розвитку.
Інвестиційна	Характеризує здатність підприємства використовувати сукупність наявних і залучених ресурсів для здійснення ефективних капіталовкладень і фінансових інвестицій спрямованих на розширення діяльності і підвищення ефективності.
Інформаційна	Визначається єдністю інформаційних та організаційно-технічних можливостей для забезпечення прийняття управлінських рішень керівництвом та інформаційного забезпечення діяльності підприємства.
Екологічна	Характеризує ступінь поточного впливу діяльності підприємства на навколишнє середовище (виробничого процесу, продукції) та можливостей зменшення негативного впливу.
Стратегічна	Представлена метою, орієнтирами і стратегічними цілями підприємства, відповідно до яких відбувається формування, використання і розвиток інших складових потенціалу підприємства.

Джерело: складено авторами на основі [2, с. 93; 11; 12; 15, с.19, 22–23; 17; 29; 30; 31; 32; 33; 34; 35; 36; 37;].

Формування потенціалу промислового підприємства передбачає ідентифікацію його ресурсів, пошук резервів і можливостей, а також створення і організацію його структурних елементів в єдину систему, яка забезпечує досягнення цілей підприємства в умовах обмеженості ресурсів і впливу факторів внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства [24, 38]. Відповідно, процес формування потенціалу є комплексним і потребує врахування низки його особливостей і факторів впливу. Зокрема, необхідними є врахування ключових властивостей і специфічних характеристик потенціалу, його елементної структури і видів, а також ризиків і загроз внутрішнього середовища.

Зокрема, для більш комплексного і всестороннього врахування чинників формування потенціалу підприємства за напрямом впливу на доцільно виокремити екзогенні (зовнішні) фактори, які переважно є некерованими та складно прогнозованими, та ендегенні (внутрішні), які є прогнозованими та перебувають під контролем підприємства [4]. У свою чергу, в межах зовнішніх чинників виокремлюють фактори мікро- і макросередовища. До першої групи належать фактори, що мають прямий вплив на потенціал підприємства, зокрема поведінка споживачів, взаємодія із постачальниками, ринкова структура, фіскальна політика тощо. Друга група факторів характеризується непрямим впливом і переважно не пов'язані із конкретним підприємством, однак створюють сприятливі або несприятливі умови бізнес-середовища [39, 40]. Узагальнена характеристика вищезазначених факторів наведена у таблиці 6.

**Таблиця 6. Узагальнена характеристика факторів формування
потенціалу промислового підприємств**

№	Група факторів	Стисла характеристика
Зовнішні (екзогенні) чинники		
1	Політико-правові	• стабільність політичного середовища; • наявність військових конфліктів і загроз; • наявність і ступінь розвитку нормативно-правової бази і державного регулювання; • рівень розвитку інституційного середовища; • захищеність прав суб'єктів господарювання (приватної власності, інвестицій, об'єктів інтелектуальної власності тощо).
2	Науково-технічні	• рівень науково-технологічного розвитку; • доступність інноваційних продуктів і технологій.
3	Ринкові та галузеві	• ринкова структура і рівень конкуренції; • ступінь розвитку ринкової інфраструктури; • поведінка суб'єктів ринку; • зарегульованість ринку і рівень ринкових бар'єрів; • конкурентоспроможність продукції.
4	Макроекономічні	• фінансова і монетарна політика; • співвідношення сукупного попиту і пропозиції; • загальний рівень цін і курс національної валюти; • бюджетна політика; • рівень безробіття; • торговельний і платіжний баланс країни; • рівень розвитку регіонів та окремих галузей економіки.
5	Глобальні (геополітичні)	• торговельна політика іноземних держав; • вплив міжнародних і світових організацій та інституцій; • дотримання норм міжнародного права; • наявність глобальних економічних і політичних криз.
6	Соціально-культурні	• ступінь освітнього і культурного розвитку населення; • рівень добробуту населення; • цінності, традиції, звички населення.
7	Природничо-екологічні	• географічне розташування і природні умови; • вплив діяльності підприємства на зовнішнє середовище.
Внутрішні (ендогенні) чинники		
1	Стратегічні орієнтири	• місія, цілі і план діяльності підприємства; • моніторинг і контроль за досягненням цілей; • адаптивність стратегії до змін середовища; • довгострокова орієнтованість на інновації і технологічний розвиток.

Продовження таблиці 6.

№	Група факторів	Стисла характеристика
2	Організаційні	• рівень управління та організації діяльності підприємства; • якість та професійність управлінського персоналу; • ефективність систем моніторингу, аналізу і зворотного зв'язку.
3	Корпоративна культура	• цінності і принципи трудової діяльності; • можливість промоції змін «знизу вгору» і «згори вниз»; • стиль управління підприємством; • система винагороди і заохочення працівників.
4	Ресурсні	• якість і кількість матеріальних, нематеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів підприємства; • ефективність використання наявних і можливість залучення додаткових ресурсів; • використання наявних і прихованих резервів.
5	Кадрові	• рівень освіти та професіоналізму працівників; • здатність працівників до постійного навчання і підвищення рівня кваліфікації.
6	Операційно-технічні	• ступінь взаємоузгодженості і налагодженості виробничих, допоміжних і управлінських процесів; • ефективність використання виробничої бази, ритмічність і тривалість виробничого, операційного і фінансового циклу.

Джерело: складено авторами на основі [4; 11; 39; 40; 41]

Залежно від конкретних умов діяльності промислового підприємства, ступеня та інтенсивності впливу тих чи інших чинників виокремлюють наступні підходи до формування його потенціалу: стратегічний (формування потенціалу відповідно до визначеної місії та цілей діяльності підприємства у довгостроковій перспективі) [41]; системний (початково ідентифікуються вихідні параметри продукції, на основі яких формулюються вхідні параметри (необхідні ресурси, технології, засоби виробництва) та визначається процес і ступінь взаємодії елементів системи; ринковий (відправною точкою є потреби споживача, загальна кон'юнктура ринку); функціональний (пошук нових способів і технічних рішень, необхідних для отримання очікуваного результату); відтворювальний (спрямований на забезпечення виробництва існуючої продукції вищої якості та оптимізації витрат); інноваційний (ключовим фактором формування потенціалу є виробництво якісно нової продукції і застосування інноваційних технологій); нормативний

(встановлення нормативних значень щодо параметрів якості і кількості продукції, витрачених ресурсів тощо); комплексний підхід (всебічне врахування впливу усіх груп факторів) [15, с.34–36; 24].

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. За результатами дослідження визначено, що потенціал промислового підприємства характеризує його результативність у всіх сферах діяльності (економічна, соціальна, технологічна та природнича). Відтак, він визначається обсягом ресурсів і резервів (наявних та потенційних), можливостями (представленими у вигляді факторів внутрішнього і зовнішнього середовища) та відповідною здатністю управлінського персоналу до ефективного використання таких ресурсів для досягнення цілей діяльності підприємства в умовах викликів і загроз зовнішнього середовища. Кожен підхід до визначення потенціалу передбачає зосередження уваги на тому чи іншому аспекті потенціалу підприємства (ресурси, структура, результат і перспективи розвитку, системні характеристики) або їхнім поєднанням (інтегрований підхід). Систематизовано класифікаційні ознаки потенціалу промислових підприємств, залежно від тієї чи іншої видової характеристики (ступеня впливу на діяльність і розвиток, мірою реалізації, спектром врахованих можливостей, рівнем залученості у діяльність підприємства, функцією елемента) для більш детального аналізу тієї чи іншої складової потенціалу.

Встановлено, що потенціал промислового підприємства є комплексною категорією, яка поєднує в собі як загальні характеристики потенціалу будь-якого підприємства (поліструктурність, ієрархічна будова, інтегрованість, синергетичний ефект, цілеспрямованість, динамічність, адаптивність, пропорційність, взаємозамінність, обмеженість), так і специфічні риси, притаманні підприємствам промислових галузей (характер продукції, розвинена виробнича база, значна роль технологій та інновацій, особливості структури ринку, значний обсяг капіталовкладень та інвестицій в оборотні

засоби, потреба у висококваліфікованому персоналі, географічне розташування).

Визначено, що детальний аналіз кожної структурної складової надає змогу охарактеризувати поточний стан і перспективи діяльності підприємства у певній сфері (ринок, виробництво, кадрове забезпечення, рівень стратегічного і операційного управління, інноваційна активність, фінансово-економічні результати, інформаційне забезпечення, екологічність).

Враховуючи складність структурної будови потенціалу промислового підприємства та низку чинників, які мають різносторонній вплив, для формування його потенціалу ідентифіковано наступні фактори впливу зовнішнього (політико-правові, науково-технічні, галузеві та ринкові, макроекономічні, глобальні, соціально-культурні, природничо-кліматичні) і внутрішнього середовища (стратегічні, організаційно-управлінські, ресурсні, кадрові, операційно-технічні). Відповідно до ролі зазначених чинників можуть застосовуватися окремі підходи до формування потенціалу промислового підприємства, або їх комбінація.

Перспективи подальших досліджень передбачають можливість поглибленого аналізу наведених теоретичних положень і узагальнень на основі практичного матеріалу, шляхом здійснення детального аналізу структурних складових і чинників формування потенціалу на прикладі конкретних підприємств різних галузей промисловості.

Література

1. Челомбітько Т.В. Сучасні підходи до дослідження економічного потенціалу як економічної системи. *Проблеми економіки*. 2020. № 1 (43), С. 227–233. DOI:10.32983/2222-0712-2020-1-227-233.URL: https://www.problecon.com/article/?year=2020&abstract=2020_1_0_227_233
2. Економічний потенціал підприємства : навч. посібник / за заг. ред. О.Ф.Балацького, О.М. Теліженка. стереотип. вид. Суми : Університетська книга, 2025. 724 с.

3. Шеремет О.О., Левченко В.В., Сутність та складові ресурсного потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2024. №7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.26>

4. Дончак Л. Г. Потенціал підприємства: сутність та загальні підходи до формування. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2018. № 4. С. 7–11. DOI: 10.31891/2307-5740-2018-260-4-7-11. URL: <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/11/vknu-es-2018-n4-260.pdf>

5. Коваль Л.В. Економічний потенціал підприємства: сутність та структура. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2010. № 690. С. 59–65. URL: <https://ena.lpnu.ua/server/api/core/bitstreams/00060e53-3e75-4923-81ce-ff966c66813f/content>

6. Балахонова О.В. Узагальнення складових економічного потенціалу підприємства і механізм його розвитку. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2021. Т. 20, № 48. С. 98–115. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2021.2\(48\).243683](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2021.2(48).243683)

7. Маслак О.І., Воробйова Л.Д. Економіка промислового підприємства. навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 172 с.

8. Савченко Т.В. Основні підходи до визначення сутності потенціалу підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. №6 (17). С. 325–330. URL: https://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/17_2018/59.pdf

9. Богма О., Ганечко І., Лимар В. Економічний потенціал підприємства: зміст та ключові характеристики. *Вісник Київського торговельно-економічного університету*. 2022. № 1 (141). С. 58–68. DOI: [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022\(141\)04](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022(141)04)

10. Алієв Р.А. Сутність поняття «потенціал підприємства» та його складники. *Підприємництво та інновації*. 2019. №9. С. 54-59. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/9.8>

11. Круш П.В., Дергалюк М.О. Обґрунтування складових потенціалу підприємства як системи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 21. С. 11–14. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2018.21.11>

12. Труніна І.М., Глазунова О.О. Теоретико-концептуальні засади фінансово-економічного потенціалу промислового підприємства. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*. 2023. № 6. С. 107–111. <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.6.107>

13. Маслак О.І., Квятковська Л.А., Безручко О.О. Особливості формування економічного потенціалу підприємства в умовах циклічних коливань. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 9 (135). С. 36–46. URL: <https://eco-science.net/archive/2012/APE-09-2012.rar>

14. Красноручський О., Маренич Т., Прусова Г. Співвідношення економічних категорій «потенціал підприємства», «ресурсний потенціал», «виробничий потенціал» та «економічний потенціал». *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Т. 9, № 2. С. 113–121. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-2-19>

15. Потенціал підприємства: формування та використання: підручник / Касьянова Н.В. та ін. 2-ге вид. перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 248 с.

16. Пасько М. Концептуальні засади формування та управління потенціалом підприємства і його складовими. *Modern foundations of economics, management and tourism : collective monograph*. Boston. 2022. С.201–250. DOI: 10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.4. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28317>

17. Гусаковська Т.О., Серeda О.О. Економічний потенціал підприємства: сутність та основні складові. *Проблеми економіки*. 2024. №2. С. 129–135. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-129-135>.

18. Федонін О. С., Рєпіна І. М., Олексюк О. І. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ : КНЕУ, 2005. 261 с.
19. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб. / За ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 592 с.
20. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посіб. / Сабадирьова А.Л. та ін. Одеса : ОНЕУ, ротапринт, 2013. 343 с.
21. Ажаман І. А., Жидков О. І. Теоретичне обґрунтування сутності та властивостей потенціалу підприємства. *Економіка та держава*. 2018. № 2. С. 22–26. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2018/7.pdf
22. Завора О.М. Потенціал підприємства: сутність та ідентифікація його складових. 2024. *Економіка та суспільство*, № 66. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-70>
23. Гончар О.І., Лабунець В.О., Лабунець О.О. Особливості формування потенціалу підприємства за сучасних умов. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2017. Т. 1, №3, С. 7–11. URL: https://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/pdfbase/2017/2017_3_1/jrn/pdf/3.pdf
24. Маршук Л.М. Теоретичні засади формування ресурсно-фінансового потенціалу підприємства. *Молодий вчений*. 2016. №5 (32). С.99–102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_5_28
25. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010. Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 станом на 04.01.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
26. Квасницька Р., Тарасюк М. Структуризація потенціалу підприємства. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2017. №1. С. 73–82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2017_1_7
27. Рзаєв Г.І., Белаш О.В. Потенціал підприємства: підходи, характеристики, складові. *Вісник Хмельницького національного університету*.

2015. Т. 1, №2 (222). С. 44–51. URL: https://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/VKNU-ES-2015-N2-Volume1_222.pdf

28. Бабан Т.О. Застосування категорії «потенціал» у сучасних економічних дослідженнях. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства*. 2012. №127. С. 62-68. URL: <https://repo.btu.kharkiv.ua/items/f0ef8434-8c7f-4870-88d8-05a41fde8041>

29. Беспалов В.М., Фесюн Д.Ф. Роль маркетингового потенціалу в розвитку підприємства. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-134>

30. Андреева Н., Зінковська Д. Діагностика маркетингового потенціалу підприємства як базис підвищення його конкурентоспроможності. *Механізм регулювання економіки*. 2017. № 3 (77). С. 55–64. URL: <https://mer-journal.sumy.ua/index.php/journal/article/view/322>

31. Гнатківський Б.М., Основні компоненти структури економічного потенціалу підприємства. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2021. Т. 6, № 4. С. 259–264. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2021-4-31>,

32. Водолажська Т.О. Сутнісно-змістова характеристика поняття «трудовий потенціал підприємства». *Економіка транспортного комплексу*. 2021. № 38. С. 32–45. DOI: <https://doi.org/10.30977/ETK.2225-2304.2021.38.32>

33. Вініченко І.І., Дідур К.М., Ткач А.О. Роль трудового потенціалу в досягненні економічної безпеки аграрних підприємств. *Агросвіт*. 2024. № 1, С. 22–31. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.1.22>

34. Почтовюк А.Б., Подшивалов І.В. Адміністративний менеджмент як чинник формування управлінського і трудового потенціалу підприємства: теоретичний аспект. *Ефективна економіка*. 2025. № 9. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.9.28>,

35. Маслак, О.І., Марченко В.В. Методичні засади оцінки інноваційного розвитку промислових підприємств: аналітико-контролінговий

підхід. *Управління змінами та інновації*. 2025. № 14. С. 34–39. DOI: <https://doi.org/10.32782/CMI/2025-14-5>

36. Єпіфанова І. Ю. Гладка Д.О. Інноваційний потенціал підприємства: сутність, складові та фактори впливу. *Економіка та суспільство*. 2018. № 14. С. 354–360 URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/48.pdf

37. Машлій Г., Грицишин В., Мосій О. Теоретичні засади формування інвестиційного потенціалу підприємств та напрями його розвитку *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2021. № 2 (25). С. 421–432. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21mhbnjr.pdf>

38. Ареф'єва О.В., Мізюк С.Г., Ращепкін М.Д. Особливості формування економічного потенціалу підприємств із позицій економічної безпеки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 22, Ч.1. С. 5–9. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/22_1_2018ua/3.pdf

39. Маслак О.І., Смірнова Д.М. Інноваційний потенціал підприємства: ключові фактори впливу в умовах невизначеності. *Економічний простір*. 2024. №196. С.61–66. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.196.61-66>

40. Прохорова В.В., Тарасюк Д.С. Формування економічного потенціалу підприємства: теоретичний аспект. *Економіка і регіон*. 2015. № 4 (53). С. 35–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2015_4_8

41. Гришко Н.Є., Глазунова О.О. Адаптивні стратегії формування потенціалу промислового підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки)*. 2024. №1. С. 142–144. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2024.1.141>

References

1. Chelombit'ko, T.V. (2020), “Modern approaches to studying economic potential as an economic system”, *Problemy ekonomiky*, vol.1(43), pp.227-233. DOI:10.32983/2222-0712-2020-1-227-233, available at:

https://www.problecon.com/article/?year=2020&abstract=2020_1_0_227_233
(Accessed 10 May 2026).

2. Balats'kyi, O.F. and Telizhenko O.M. (2025), *Ekonomichnyj potentsial pidpryiemstva* [Economic potential of the enterprise], Universytets'ka knyha, Sumy, Ukraine.

3. Sheremet, O.O. and Levchenko, V.V. (2024), “The essence and components of the resource potential of the enterprise”, *Efektivna ekonomika*, vol. 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.26>

4. Donchak, L. H. (2018), “Enterprise potential: essence and general approaches to formation”, *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky*, vol. 4, pp. 7–11. DOI: 10.31891/2307-5740-2018-260-4-7-11, available at: <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/11/vknu-es-2018-n4-260.pdf> (Accessed 10 May 2026).

5. Koval', L.V. (2010), “Economic potential of an enterprise: essence and structure”, *Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politekhnika»*, vol. 690, pp. 59–65, available at: <https://ena.lpnu.ua/server/api/core/bitstreams/00060e53-3e75-4923-81ce-ff966c66813f/content> (Accessed 10 May 2026).

6. Balakhonova, O. V. (2021), “Generalization of the components of economical potential enterprise and mechanism development in it sphere”, *Market Economy: Modern Management Theory and Practice*, vol. 20, no. 2(48), pp. 98–115. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2021.2\(48\).243683](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2021.2(48).243683)

7. Maslak O.I. and Vorobyova. L. D., (2021), *Ekonomika promyslovoho pidpryiemstva* [Economics of an industrial enterprise], Tsentr navchalnoi literatury, Kyiv, Ukraine.

8. Savchenko, T.V. (2018), “The main approaches to defining the essence of enterprise potential”, *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, vol. 6(17), pp. 325–330, available at: https://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/17_2018/59.pdf (Accessed 10 May 2026).

9. Bohma, O. Hanechko, I. and Lyamar, V. (2022), “Economic potential of an enterprise: content and key characteristics”, *Herald of Kyiv National University*

of Trade and Economics, vol. 141(1), pp. 58-68. DOI: [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022\(141\)04](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022(141)04)

10. Aliiev, R.A. (2019), "The essence of the concept of "enterprise potential" and its components", *Pidpriemnytstvo ta innovatsii.* №9, pp. 54-59. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/9.8>

11. Krush, P. and Dergalyuk, M. (2018), "Grounds for the complex economic potential of the enterprise as a system", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 21, pp. 11–14. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2018.21.11>

12. Trunina, I.M. and Hlazunova, O.O. (2023), "Theoretical and conceptual foundations of the financial and economic potential of an industrial enterprise", *Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu "Kharkivs'kyj politekhnichnyj instytut" (ekonomichni nauky)*, vol. 6, pp. 107–111. <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.6.107>

13. Maslak, O.I., Kviatkovs'ka, L.A. and Bezruchko, O.O. (2012), "Features of the formation of the economic potential of an enterprise in conditions of cyclical fluctuations", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 9 (135), pp. 36–46, available at: <https://eco-science.net/archive/2012/APE-09-2012.rar> (Accessed 10 May 2026).

14. Krasnoruts'kyj, O., Marenych, T. and Prusova, H. (2024), "Comparison of economic categories "enterprise potential", "resource potential", "viral potential", and "economic potential", *Ukrains'kyj zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, vol. 2. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-2-19>

15. Kas'ianova, N.V. (2021), *Potentsial pidpriemstva: formuvannia ta vykorystannia* [Enterprise potential: formation and use], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.

16. Pas'ko, M. (2022), "Conceptual principles of forming and managing the potential of an enterprise and its components", *Modern foundations of economics, management and tourism: collective monograph*, Boston, USA, pp.201–250, available at: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28317> (Accessed 10 May 2026). DOI: 10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.4.

17. Husakovs'ka, T.O. and Sereda, O.O. (2024), "Personnel potential of enterprise: essence and main components", *Problemy econimiky*, vol. 2(60), pp. 129-135. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-129-135>.
18. Fedonin, O.S. Riepina, I.M. and Oleksiuk, O.I. (2005), *Potentsial pidpryiemstva: formuvannia ta otsinka* [Enterprise potential: formation and evaluation], KNEU, Kyiv, Ukraine.
19. Polinkevych, O. M. and Shostak, L. V. (2019), *Potentsial i rozvytok biznesu* [Business potential and development], Vezha-Druk, Luts'k, Ukraine.
20. Sabadyr'ova A.L. (2013), *Potentsial i rozvytok pidpryiemstva* [Potential and development of the enterprise], ONEU, Odesa, Ukraine.
21. Azhaman, I. and Zhydkov, O. (2018), "Theoretical substantiation of the essence and properties of the enterprise potential", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 2, pp. 22–26.
22. Zavora, O. (2024), "Enterprise potential: essence and identification of its components", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. (66). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-70>
23. Honcharm O.I., Labunets'm V.O. and Labunets'm O.O. (2017), "Features of the formation of the enterprise's potential under modern conditions", *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu*, vol. 1, no. 3, S. 7–11, available at: https://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/pdfbase/2017/2017_3_1/jrn/pdf/3.pdf (Accessed 10 May 2026).
24. Marshuk, L.M. (2016), "Theoretical principles of the formation of the resource and financial potential of the enterprise", *Molodyj vchenyj*, vol.5 (32), pp.99–102, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_5_28 (Accessed 10 May 2026).
25. State Committee of Ukraine for Technical Regulation and Consumer Policy (2010), Order "Classification of economic activities DK 009:2010", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>

26. Kvasnytska, R., and Tarasiuk M. (2017), "Structuring the potential of the enterprise", Visnyk Kyivs'koho natsional'noho torhovel'no-ekonomichnoho universytetu, vol. 1, pp. 73–82, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2017_1_7

27. Rzaiev, H.I. and Belash, O.V. (2015), "Enterprise potential: approaches, characteristics, components", Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu, vol. 1, no. 2 (222), pp. 44–51, available at: https://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/VKNU-ES-2015-N2-Volume1_222.pdf (Accessed 10 May 2026).

28. Baban, T.O. (2012), "Application of the category "potential" in modern economic research", Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu sil's'koho hospodarstva, vol.127, pp. 62–68, available at: <https://repo.btu.kharkiv.ua/items/f0ef8434-8c7f-4870-88d8-05a41fde8041> (Accessed 10 May 2026).

29. Bespalov, V.M. and Fesiun, D.F. (2024), "The role of marketing potential in enterprise development", Ekonomika ta suspil'stvo, vol. 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-134>

30. Andrieieva, N. and Zinkovska, D. (2017), "Diagnostics of enterprise marketing potential as a basis for increasing its competitiveness", *Mechanism of an Economic Regulation*, vol. 3(77), pp. 55–64, available at: <https://mer-journal.sumy.ua/index.php/journal/article/view/322>

31. Hnatkivs'kyj, B.M., (2021), "The main components of the structure of the economic potential of the enterprise", Ukrains'kyj zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky, vol. 6, no. 4, pp. 259–264. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2021-4-31>,

32. Vodolazhs'ka, T.O. (2021), "Substantive and content characteristics of the concept of "labor potential of the enterprise", Ekonomika transportnoho kompleksu, vol. 38, pp. 32–45. DOI: <https://doi.org/10.30977/ETK.2225-2304.2021.38.32>

33. Vinichenko, I.I. Didur, K.M. and Tkach, A.O. (2024), "The role of labor potential in achieving the economic security of agricultural enterprises", *Ahrosvit*, vol. 1, pp. 22-31. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.1.22>

34. Pochtoviuk, A.B. and Podshyvalov, I.V. (2025), "Administrative management as a factor of enterprise's managerial and labour potential formation: theoretical aspect", *Efektyvna ekonomika*, vol. 9. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.9.28>,

35. Maslak, O.I. and Marchenko, V.V. (2025), "Methodological principles for assessing the innovative development of industrial enterprises: analytical and controlling approach", *Upravlinnia zminamy ta innovatsii*, vol. 14, pp. 34–39. DOI: <https://doi.org/10.32782/CMI/2025-14-5>

36. Epifanova, I.Yu., and Gladka, D.O. (2018), "Innovative potential of an enterprise: essence, components and factors of influence", *Ekonomika ta suspil'stvo*.. vol. 14, pp. 354-360, available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/48.pdf

37. Mashlij, H., Hrytsyshyn, V. and Mosij, O. (2021), "Theoretical principles of the formation of investment potential of enterprises and directions of its development", *Sotsial'no-ekonomichni problemy i derzhava*, vol. 2 (25), pp. 421–432, available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21mhbnjr.pdf> (Accessed 10 May 2026).

38. Arefieva, O.V., Miziuk, S.H. and Raschepkin, M.D. (2018), "Peculiarities of the formation of the economic potential of the enterprise from the standpoint of economic security", *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, vol. 22, no. 1, pp. 5-9, available at: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/22_1_2018ua/3.pdf

39. Maslak, O.I., and Smirnova, D.M. (2024), "Innovative potential of the enterprise: key factors of influence in conditions of uncertainty", *Ekonomichnyy prostir*, vol. 196, pp. 61-66. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.196.61-66>

40. Prokhorova, V.V. and Tarasiuk, D.S. (2015), “Formation of the economic potential of an enterprise: theoretical aspect”, *Ekonomika i rehion*, vol. 4 (53), pp. 35–39, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2015_4_8 (Accessed 10 May 2026).

41. Hryshko, N. and Hlazunova, O. (2024), “Adaptive strategies for forming the potential of an industrial enterprise”, *Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu «Kharkivs'kyj politekhnichnyj instytut» (ekonomichni nauky)*, vol. 1, pp. 141-144. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2024.1.141>

Отримано редакцією журналу / Received: 15.05.26

Прорецензовано / Revised: 22.05.26

Дата публікації / Published: 26.05.26